

РЕШЕНИЕ

№ 1066

гр. София, 02.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Б СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и осми ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Любомир Василев

Членове: Калина Анастасова
Стойчо Попов

при участието на секретаря Донка М. Шулева
като разгледа докладваното от Калина Анастасова Въззивно гражданско дело
№ 20211100514742 по описа за 2021 година

Производството е по чл. 258 – чл. 273 ГПК.

С Решение № 117378 от 16.05.2019 г. допълнено с Решение № 20155183/11.07.2021 г. по гр.д. № 31999/2017 г. по описа на СРС, 81 с-в е отхвърлен иска за съдебна делба между Е. П. С., ЕГН *****, с адрес гр. София, ул. *****, и Б. П. Б., ЕГН *****, с адрес гр. София, ж.к. „****“, на следните недвижими имоти, а именно:

- САМОСТОЯТЕЛЕН ОБЕКТ В СГРАДА с идентификатор 68134.802.756.1.16 по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със Заповед № РД-18-95/18.12.2015 г. на изпълнителния директор на АГКК, находящ се в гр. София, район „Изгрев“, на ул. „А.П.Чехов“ № *****, като обектът се намира в сграда № 1, разположена в поземлен имот с идентификатор 68134.802.756, с предназначение на самостоятелния обект: жилище, апартамент, на едно ниво, с площ от 63.50 кв.метра, с принадлежащи мазе № 5 с площ от 6.58 кв.метра, таван № 7 с площ от 16.80 кв.метра и 4.209% идеални части от общите части на сградата, при съседни следните самостоятелни обекти: на същия етаж с идентификатор 68134.802.756.1.15 и 68134.802.756.1.13, под обекта с идентификатор 68134.802.756.1.12 и над обекта с идентификатор 68134.802.756.1.17 и с идентификатор 68134.802.756.1.18, а по Нотариален акт представляващ АПАРТАМЕНТ № 16, на IV етаж, в жилищната сграда на ул. „****“ ж. к. „Изгрев“, гр. София, състоящ се от дневна, спалня, кухня и санитарни помещения,

със застроена площ от 63.50 кв.метра, при съседи : апартамент № 15, двор, апартамент № 13, коридор, отдолу - апартамент № 12, отгоре - ателие № 2, заедно с прилежащите МАЗЕ № 5 с площ от 6.58 кв.метра, при съседи: мазе № 6, двор, мазе № 4 и коридор, заедно с ТАВАН № 7, с площ от 16.80 кв.метра, при съседи: ателие № 2, таван № 6 и коридор, заедно с 4.209% идеални части от общите части на сградата и от отстъпеното право на строеж върху мястото, върху което е изградена жилищната сграда;

- САМОСТОЯТЕЛЕН ОБЕКТ В СГРАДА с идентификатор 68134.802.756.1.27 по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със Заповед № РД-18-95/18.12.2015г. на изпълнителния директор на АГКК, находящ се в гр.София, район „Изгрев“, на ул. „А.П.Чехов“ № *****, като обектът се намира в сграда № 1, разположена в поземлен имот с идентификатор 68134.802.756, с предназначение на самостоятелния обект: гараж в сграда, на едно ниво с площ от 25,25 кв. м. при съседи самостоятелни обекти в сградата: на същия етаж - с идентификатор 68134.802.756.1.28, с идентификатор 68134.802.756.1.22, с идентификатор 68134.802.756.1.23 и с идентификатор 68134.802.756.1.26 и над обекта с идентификатор 68134.802.756.1.2 и с идентификатор 68134.802.756.1.4, а по Нотариален акт представляващ ГАРАЖ № 7, находящ се в същата описана сграда, със застроена площ от 25,25 кв.метра, при съседи: гараж № 6, стълбище, гараж № 8 и двор.;

С постановеното решение е прекратено производството в частта относно предявен иск с правно основание чл. 30 от ЗН по отношение на 1/6 ид. част от процесиите имоти и са отхвърлени исковете на Е. П. С., ЕГН *****, против Б. П. Б., ЕГН *****, с правно основание чл. 30 от ЗН в останалата част, като недоказани.

В срок срещу първоинстанционното решение е подадена въззивна жалба от съделителя – ищец Е. П. С., в която се излагат съображения за недопустимост, тъй като съдът не се е произнесъл по предявените искове за недействителност; за неправилност, поради необоснованост, нарушение на материалния закон и процесуалните правила. Съдът не се произнесъл по исковете за нищожност на двете завещания на родителите им с оглед разпоредбите на чл. 24 от ЗН и чл. 42 б. "б. " от ЗН. Поддържа, че приживе С.Н.К. е декларирала, че е собственик на 4/6 ид.ч. от имотите, поради което същата не е могла да завещава цялото имущество. Не се произнесъл по исковете по чл.30 ЗН. Неправилно съдът отхвърлил иска за делба на недвижимите имоти поради недоказаност. Допълва, че обжалваното решение в частта на прекратяване на иска по чл.30 ЗН за 1/6 ид.ч. от имотите е недопустимо и неправилно, постановено в нарушение на процесуалните правила.

Моли за отмяна на решението, уважаване на исковете за недействителност на завещанията, евентуално уважаване на иска по чл.30 ЗН и допускане до делба на имотите. Излага съображения, че съдът не е изложил мотиви по предявените искове, не

е обсъдил събраните доказателства и не се е произнесъл по исканията и възраженията на страните. Претендира разноски.

Въззиваемата страна – съделителя Б. П. Б. изразява становище за недопустимост и неоснователност на жалбата на ищеца. Доколкото ищцата Е. П. С. е прехвърлила собствеността върху $\frac{1}{2}$ ид.ч. от имотите, чрез дарение на 25.09.2014 г. в полза на дъщеря си М.И. С., то, същата не е легитимирана да подаде въззивна жалба срещу решението. Претендира разноски.

Съгласно чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, по допустимостта и по наличието на противоречие с императивните правни норми – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Софийският градски съд, като прецени събраните по делото доказателства по свое убеждение и съобразно чл. 12 от ГПК във връзка с наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт и възраженията на въззиваемата страна, намира за установено следното:

Съдебното производство е делбено в първа фаза по допускане на делбата.

Първоинстанционният съд е сезиран с искова молба от Е. П. С. срещу Б. П. Б. с искане за допускане на съдебна делба между страните при равни квоти по отношение на следните недвижими имоти: САМОСТОЯТЕЛЕН ОБЕКТ В СГРАДА с идентификатор 68134.802.756.1.16 по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със Заповед № РД-18- 95/18.12.2015 г.на изпълнителния директор на АГКК, находящ се в гр. София, район „Изгрев“, на ул. „А.П.Чехов“ № *****, като обектът се намира в сграда № 1, разположена в поземлен имот с идентификатор 68134.802.756, с предназначение на самостоятелния обект: жилище, апартамент, на едно ниво, с площ от 63.50 кв.метра, с принадлежащи мазе № 5 с площ от 6.58 кв.метра, таван № 7 с площ от 16.80 кв.метра и 4.209% идеални части от общите части на сградата, при съседни следните самостоятелни обекти: на същия етаж с идентификатор 68134.802.756.1.15 и 68134.802.756.1.13, под обекта с идентификатор 68134.802.756.1.12 и над обекта с идентификатор 68134.802.756.1.17 и с идентификатор 68134.802.756.1.18, а по Нотариален акт представляващ АПАРТАМЕНТ № 16, на IV етаж, в жилищната сграда на ул. „***** ж. к. „Изгрев“, гр. София, състоящ се от дневна, спалня, кухня и санитарни помещения, със застроена площ от 63.50 кв.метра, при съседни : апартамент № 15, двор, апартамент № 13, коридор, отдолу - апартамент № 12, отгоре - ателие № 2, заедно с прилежащите МАЗЕ № 5 с площ от 6.58 кв.метра, при съседни: мазе № 6, двор, мазе № 4 и коридор, заедно с ТАВАН № 7, с площ от 16.80 кв.метра, при съседни: ателие № 2, таван № 6 и коридор, заедно с 4.209% идеални части от общите части на сградата и от отстъпеното право на строеж върху мястото, върху което е изградена жилищната сграда;

- САМОСТОЯТЕЛЕН ОБЕКТ В СГРАДА с идентификатор 68134.802.756.1.27 по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със Заповед № РД-18-95/18.12.2015г.на изпълнителния директор на АГКК, находящ се в гр.София, район „Изгрев“, на ул. „А.П.Чехов“ № *****, като обектът се намира в сграда № 1, разположена в поземлен имот с идентификатор 68134.802.756, с предназначение на самостоятелния обект: гараж в сграда, на едно ниво с площ от 25,25 кв. м. при съседни самостоятелни обекти в сградата: на същия етаж - с идентификатор 68134.802.756.1.28, с идентификатор 68134.802.756.1.22, с идентификатор 68134.802.756.1.23 и с идентификатор 68134.802.756.1.26 и над обекта с идентификатор 68134.802.756.1.2 и с идентификатор 68134.802.756.1.4, а по Нотариален акт представляващ ГАРАЖ № 7, находящ се в същата описана сграда, със застроена площ от 25,25 кв.метра, при съседни: гараж № 6, стълбище, гараж № 8 и двор.

Ищецът основава правото си на собственост на наследствено правоприемство от техните родители П.Б.К., поч. на 24.12.2011 г. и С.Н.К., поч. на 27.06.2013 г., които придобили собствеността върху имотите като обезщетение срещу отчуждени имоти, за което били признати със съставения констативен нотариален акт от 27.12.2007 г. Поддържа, че няколко дни преди подаване на исковата молба за делба /19.05.2017 г./ е узнала за оставени от родителите им две саморъчни завещания от една и съща дата – 20.04.1998 г., с които приживе П.Б.К. и С.Н.К. са завещали имотите на ответника – нейн брат. Оспорва завещанията, които били обявени на 26.03.2014 г. като нищожни, тъй като не са написани и подписани от завещателите – основание по чл.42, б“б“ вр. чл.25, ал.1 ЗН. При условията на евентуалност отправя искане за намаляване на завещанията до размера на запазената ѝ част по реда на чл.30 ЗН. Отправя искане по чл. 69 и сл. от Закона за наследството за допускане до делба на имотите при съобразяване наследствените им квоти.

В производството пред СРС ответникът Б. П. Б. е заявил възражение за относителна недействителност на договора за дарение от 25.09.2014 г., с който Е. П. С. е прехвърлила собствеността върху ½ ид.ч. от имотите предмет на делбата, чрез дарение в полза на дъщеря си М.И. С., на основание чл. 76 от ЗН.

С оглед така наведеното възражение първоинстанционният съд не е конституирал по искане на ответника правоприемника М.И. С. като ответник по възражението за недействителност. Освен това при постановяване на обжалваното решение първоинстанционният съд не е разгледал и не се е произнесъл по възражението по чл. 76 от ЗН за относителна недействителност на атакуваната сделка със сънаследствен дял от имотите. С постановеното решение съдът не се е произнесъл по исковете по чл.42, б“б“ вр. чл.25, ал.1 ЗН за обявяване нищожността на завещанията оставени от праводателите на страните и въпреки това се е произнесъл по предявените искове по чл.30 ЗН като е отхвърлил иска за делба.

Настоящият състав намира, че постановеното от първата инстанция е недопустимо. Съображения:

Възражението по чл. 76 от ЗН е наведено в съответствие с разрешението по т. 1 от Тълкувателно решение № 1/19.05.2004 г. по гр. д. № 1/2004 г. на ОСГК на ВКС, според което правото на сънаследник да иска прогласяване относителната недействителност на сделка със сънаследствен имот може да се упражни в първата фаза на делбата под формата на инцидентен установителен иск или под формата на правоизключващо възражение. Спорът по чл. 76 от ЗН е преюдициален на делбата. Налице е задължителна практика по чл. 290 от ГПК на ВКС на РБ, че съдът дължи произнасяне с отделен диспозитив по искането по чл. 76 от ЗН независимо от това в каква форма е заявено-чрез ИУИ или чрез възражение. Налице е и съдебна практика в смисъл, че при заявяване на искането по чл. 76 от ЗН под формата на възражение съдът дължи обсъждането му само в мотивите към решението. Независимо обаче от това под каква форма е заявена претенцията и независимо от факта дали съдът ще се произнесе по нея в диспозитива или само в мотивите към решението си като главна страна в делбеното производство задължително следва да се конституират както сънаследникът-прехвърлител по сделката /в случая Е. П. С. /, така и приобретателите по сделката- М. И. С.. Възприетото от съда по същество на претенцията по чл. 76 от ЗН неминуемо се отразява на произнасянето и по исковете за делба при преценката между кои лица следва да се допусне делбата и дали в делбата да участва сънаследникът-прехвърлител или приобретателят по съответната сделка.

Първоинстанционното производство се е развило без участието на приобретателя М.И. С. като необходим задължителен другар на прехвърлителя Е. П. С., респ. първоинстанционното решение е постановено без негово участие, което обуславя недопустимост на обжалвания акт. Конституирането му във въззивната инстанция е недопустимо предвид правилата по ГПК за ограничен въззив, концентрационното начало и преклузиите и забраната за събиране на доказателства от въззивния съд освен при визирани в процесуалния закон редки изключения. Горното налага и предвид постановките по т. 6 от Тълкувателно решение № 1/2013 от 09.12.2013 г. по тълк.д. № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС атакуваното решение на ДРС да бъде обезсилено, а делото да бъде върнато на районния съд за новото му разглеждане при конституиране на М.И. С. като страна в процеса, връчване на същия преписи от исковата молба и приложенията с право на отговор и предоставяне на същия всички права за участие в процеса.

Освен това, според настоящия състав липсата на произнасяне в диспозитива на решението по основателността на възражението по чл. 76 от ЗН, сочи отново за недопустимост на първоинстанционното решение. Същото следва да бъде обезсилено и делото да се върне за ново разглеждане. Съображения:

Както бе посочено по въпроса за допустимостта на въззивно решение с оглед извършено произнасяне по искове по чл. 76 ЗН, по които липсва диспозитив в първоинстанционното решение и при липса на произнасяне спрямо праводателя и приобретателя по приетите за относително недействителни сделки, е постановено решение № 32 от 20.04.2021 г. по гр. д. № 2217/2020 г. по описа на ВКС, II ГО, чието разрешение се споделя от настоящия съдебен състав. В същото решение е прието, че тълкуване по приложението на нормата на чл. 76 ЗН е направено с т. 1 от Тълкувателно решение № 1 от 19.05.2004 г. по т.д. № 1/2004 г. на ОСГК на ВКС. В същото тълкувателно решение е посочено, че правото да се иска прогласяване относителната недействителност по чл. 76 ЗН може да бъде упражнено като инцидентен, преюдициален и обуславящ, установителен иск или чрез възражение, като под страх от нищожност на делбата - чл. 75, ал. 2 ЗН при релевиране на относителната недействителност на акта на разпореждане, като главна страна в процеса следва да участва сънаследника-прехвърлител по заявения иск за делба, както и приобретателят по сделката - по заявения иск/възражение по чл. 76 ЗН. Разяснено е и, че при тази недействителност разпоредителната сделка е действителна, валидно обвързва страните по нея, поражда желаните и целени от тях правни последници и има действие спрямо третите лица, но актът на разпореждане със сънаследствена вещ, изцяло или отчасти, е непротивопоставим по отношение на останалите сънаследници, доколкото с разпоредената вещ не се изчерпва наследството и не се касае до хипотеза за разпореждане по чл. 212 ЗЗД, или е налице хипотеза на извършени разпореждания от всички сънаследници със сънаследствения им дял, или разпореждането е между тях, съответно в съдебния исков процес за ликвидиране на съсобствеността, възникнала по наследяване или при иск за собственост относно нейното съществуване, сделката може да бъде обявена за недействителна по чл. 76 ЗН по искане на сънаследника, който не желае в делбата да участва приобретателя по нея.

По изложените в цитираното Тълкувателно решение задължителни разяснения се налага извод за основателност на релевираните от ответника Б. П. Б. възражения за недопустимост на първоинстанционното решение поради неконституирането и участието в делбата на правоприменика по атакуваната сделка по чл. 76 ЗН - М.И. С..

В същото решение на ВКС по гр. д. № 2217/2020 г. е посочено още, че се споделя съдебната практика на ВКС, според която съдът дължи произнасяне с отделен диспозитив както в случай, че искът по чл. 76 ЗН бъде упражнен с инцидентен установителен иск, така и в случай когато правото е упражнено с възражение, тъй като мотивите на съда, дори в тях да се съдържат изводи за основателност на възражението, нямат обвързваща сила по отношение на страните, като приобретателят по сделката е ответник по искането, тъй като ако при делбата имота се падне в дял на друг съделител, разпоредителната сделка ще бъде относително недействителна и в този случай сънаследникът прехвърлител отговаря спрямо приобретателя по реда на чл. 189

и сл. 33Д - така решение № 160 от 30.03.2011 г. по гр. д. № 333/2010 г., ВКС, I ГО, решение № 21 от 15.05.2013 г. по гр. д. № 741/2012 г., ВКС, II ГО. Прието е, че при липса на произнасяне с отделен диспозитив на първоинстанционното решение по възражението за относителна недействителност по чл. 76 от ЗН, въззивният съд не може да се произнесе за първи път по основателността на същото и съответно да зачете или да не зачете вещно-транслативния ефект на сделката, което произнасяне е обуславящо по отношение на предявения иск за делба. В такъв случай ако не се касае до хипотеза на допусната от първоинстанционния съд очевидна фактическа грешка, която може да бъде отстранена по реда на чл. 247 от ГПК, и при липса на иницирано производство от страните по допълване на първоинстанционното решение по чл. 250 от ГПК с произнасяне в диспозитива на решението по основателността на възражението по чл. 76 от ЗН, първоинстанционното решение следва да бъде обезсилено и делото да се върне за ново разглеждане.

По изложените съображения обжалваното решение следва да се обезсили и делото да се върне на първоинстанционния съд за ново разглеждане от друг съдебен състав, който следва да конституира приобретателя по атакуваната по реда на чл. 76 ЗН сделка за дарение на недвижими имоти от 25.09.2014 г. - М.И. С. като страна в процеса, да връчи на същата преписи от исковата молба и приложенията, писмения отговор и приложенията с право на отговор и предоставяне на същата всички права за участие в процеса.

Освен това съдът следва да се произнесе с изричен диспозитив по основателността на релевираното възражение по чл. 76 от ЗН от ответника Б. П. Б. срещу съделителката Е. П. С. и приобретателя по атакуваната сделка - М.И. С..

По претендираните разноски в настоящото производство следва да се произнесе СРС при новото разглеждане на делото.

Така мотивиран, Софийски градски съд,

РЕШИ:

ОБЕЗСИЛВА изцяло Решение № 117378 от 16.05.2019 г. допълнено с Решение № 20155183/11.07.2021 г. по гр.д. № 31999/2017 г. по описа на СРС, 81 с-в, с които е отхвърлен иска за съдебна делба между Е. П. С., ЕГН *****, с адрес гр. София, ул. *****, и Б. П. Б., ЕГН *****, с адрес гр. София, ж.к. „****“, на следните недвижими имоти, а именно: - САМОСТОЯТЕЛЕН ОБЕКТ В СГРАДА с идентификатор 68134.802.756.1.16 по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със Заповед № РД-18- 95/18.12.2015 г.на изпълнителния директор на АГКК, находящ се в гр. София, район „Изгрев“, на ул. „А.П.Чехов“ № *****, като обектът

се намира в сграда № 1, разположена в поземлен имот с идентификатор 68134.802.756, с предназначение на самостоятелния обект: жилище, апартамент, на едно ниво, с площ от 63.50 кв.метра, с принадлежащи мазе № 5 с площ от 6.58 кв.метра, таван № 7 с площ от 16.80 кв.метра и 4.209% идеални части от общите части на сградата, при съседни следните самостоятелни обекти: на същия етаж с идентификатор 68134.802.756.1.15 и 68134.802.756.1.13, под обекта с идентификатор 68134.802.756.1.12 и над обекта с идентификатор 68134.802.756.1.17 и с идентификатор 68134.802.756.1.18, а по Нотариален акт представляващ АПАРТАМЕНТ № 16, на IV етаж, в жилищната сграда на ул. „***** ж. к. „Изгрев“, гр. София, състоящ се от дневна, спалня, кухня и санитарни помещения, със застроена площ от 63.50 кв.метра, при съседни : апартамент № 15, двор, апартамент № 13, коридор, отдолу - апартамент № 12, отгоре - ателие № 2, заедно с прилежащите МАЗЕ № 5 с площ от 6.58 кв.метра, при съседни: мазе № 6, двор, мазе № 4 и коридор, заедно с ТАВАН № 7, с площ от 16.80 кв.метра, при съседни: ателие № 2, таван № 6 и коридор, заедно с 4.209% идеални части от общите части на сградата и от отстъпеното право на строеж върху мястото, върху което е изградена жилищната сграда; - САМОСТОЯТЕЛЕН ОБЕКТ В СГРАДА с идентификатор 68134.802.756.1.27 по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със Заповед № РД-18- 95/18.12.2015г. на изпълнителния директор на АГКК, находящ се в гр. София, район „Изгрев“, на ул. „А.П.Чехов“ № *****, като обектът се намира в сграда № 1, разположена в поземлен имот с идентификатор 68134.802.756, с предназначение на самостоятелния обект: гараж в сграда, на едно ниво с площ от 25,25 кв. м. при съседни самостоятелни обекти в сградата: на същия етаж - с идентификатор 68134.802.756.1.28, с идентификатор 68134.802.756.1.22, с идентификатор 68134.802.756.1.23 и с идентификатор 68134.802.756.1.26 и над обекта с идентификатор 68134.802.756.1.2 и с идентификатор 68134.802.756.1.4, а по Нотариален акт представляващ ГАРАЖ № 7, находящ се в същата описана сграда, със застроена площ от 25,25 кв.метра, при съседни: гараж № 6, стълбище, гараж № 8 и двор.; ПРЕКРАТЕНО е производството в частта относно предявен иск с правно основание чл. 30 от ЗН по отношение на 1/6 ид. част от процесиите имоти и са отхвърлени исквете на Е. П. С., ЕГН *****, против Б. П. Б., ЕГН *****, с правно основание чл. 30 от ЗН в останалата част, като недоказани.

ВРЪЩА делото на СРС за ново разглеждане от друг състав на първоинстанционния съд съобразно дадените указания.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния касационен съд по правилата на чл. 280 ГПК в 1-месечен срок от връчването на препис на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____